
Betænkning afgivet af Udenrigsudvalget den 16. maj 2002

Betænkning

over

Forslag til lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder

[af udenrigsministeren (Per Stig Møller)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Udenrigsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2 og 3. Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 21. marts 2002 og var til 1. behandling den 5. april 2002. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udenrigsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Samråd

Udvalget har stillet et spørgsmål til udenrigsministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et samråd den 7. maj 2002.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 20. marts og 9. april 2002 sendte udenrigsministeren de indkomne høringssvar til udvalget, jf. L 183 – bilag 1 og 7.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Center for Freds- og Konfliktforskning,
Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier,
Dansk Udenrigspolitisk Institut og
Dansk Udenrigspolitisk Institut og Center for Udviklingsforskning.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:
Center for Freds- og Konfliktforskning,

Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier,
Dansk Udenrigspolitisk Institut, repræsenteret ved bestyrelsen,
Dansk Udenrigspolitisk Institut og Center for Udviklingsforskning, repræsenteret ved direktørerne
og
Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 26 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af udenrigsministeren under nr. 2 og nr. 3 stillede ændringsforslag.

Flertallet lægger vægt på, at formålet med etableringen af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder er at skabe rammerne for et sammenhængende og koncentreret udenrigspolitisk forskningsmiljø i Danmark, der i kvalitet kan måle sig med de bedste udenlandske udenrigspolitiske forskningscentre. Den foreslåede konstruktion skal således tjene til at sikre både en forskningsmæssig sammenhæng, en økonomisk og administrativ effektiviseringsgevinst samt fuld efterlevelse af kravet om uafhængighed i varetagelsen af menneskerettighedsfunktionen.

Flertallet finder det betydningsfuldt, at det i forslaget præciseres, at politiske massedrab også indgår i centrets forskningsområde på linje med folkedrab. På samme måde ønsker flertallet at fremhæve tilfredshed med udenrigsministerens bekræftelse på, at alle – inklusive danske – aspekter af totalitære og andre regimers forbrydelser i blandt andet det 20. århundrede, herunder også forbrydelser begået i kommunismens navn, er omfattet.

Flertallet udtrykker tilfredshed med, at hensynet til flere af de opgaver, som Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier hidtil har varetaget, imødekommes af udenrigsministerens ændringsforslag nr. 2, hvorefter der oprettes en særlig sektion under Institut for Internationale Studier.

Med henblik på at lette sammenlægningsprocessen mellem de fem centre og i den forbindelse ikke mindst budgetplanlægningen i overgangsfasen frem til udpegningen af personbesætningen i den nye ledelsesstruktur understreger flertallet det hensigtsmæssige i, at den forholdsmæssige fordeling af de økonomiske ressourcer mellem de to institutter for budgetåret 2003 følger den fordelingsnøgle, der kan udledes af VK-regeringens finanslovsforslag for 2002.

Flertallet ønsker endelig at fremhæve tilfredshed med udenrigsministerens uddybende fortolkning af bemærkningerne til § 4 om indtægtsdækket virksomhed, hvorefter der alene lægges op til, at centerbestyrelsen skal udforme retningslinjer for aftaler om indtægtsdækket virksomhed. Det forudsættes således ikke, at hver enkelt aftale om indtægtsdækket aktivitet skal afvente godkendelse af centerbestyrelsen, ligesom der heller ikke lægges op til en begrænsning i adgangen til denne form for aktiviteter. Flertallet understreger, at indkomster, der opnås i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed, forventes at høre under det enkelte instituts råderet, idet afregning for træk på fælles faciliteter i centret naturligvis forudsættes foretaget internt efter retningslinjer fastlagt af centerbestyrelsen.

Et mindretal inden for flertallet (KRF) ønsker endvidere at tilkendegive, at partiet ved 1. behandling af lovforslaget principielt var modstander af, at Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstu-

dier blev nedlagt som selvstændig institution for at indgå i det nye Institut for Internationale Studier. Dette er fortsat Kristeligt Folkepartis principielle holdning.

Udenrigsministeren har imidlertid imødekommet disse betænkeligheder vedrørende Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier med sit ændringsforslag nr. 2. Ændringsforslaget betyder, at der oprettes en særlig sektion under Institut for Internationale Studier, der skal beskæftige sig med de opgaver, som Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier tidligere varetog, og sikre, at holocaust- og folkedrabsstudier fortsat kan identificeres i det nye center. Kristeligt Folkeparti finder, at ændringsforslaget er en helt oplagt og klar forbedring af det oprindelige lovforslag og ligger i naturlig forlængelse af, at regeringen har besluttet at indføre den 27. januar som årlig, national mindedag, Auschwitzdagen.

Kristeligt Folkeparti er dog fortsat skeptisk over for den overordnede centerkonstruktion og er enig i den kritik, som de nuværende centerdirektioner for henholdsvis Dansk Udenrigspolitisk Institut, Center for Udviklingsforskning, Center for Freds- og Konfliktforskning og Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier har fremført.

Endvidere bør bevillingerne til de to nye institutter fortsætte på hver sin budgetlinje i finansloven.

Det er på den baggrund, at Kristeligt Folkeparti støtter ændringsforslag nr. 1.

Endelig vil Kristeligt Folkeparti gerne fremhæve, at det er partiets opfattelse, at det nye Institut for Menneskerettigheder kommer til at virke under fuld iagttagelse af de såkaldte »Paris-principper«.

Et *mindretal* i udvalget (S og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 1 stillede ændringsforslag. Hvis dette ændringsforslag bliver forkastet, vil mindretallet stemme for de under nr. 2 og 3 stillede ændringsforslag og vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti ser på trods af en meget uheldig proces og debat, ikke mindst i relation til regeringens forslag om nedlæggelse af det Danske Center for Menneskerettigheder, positivt på flere elementer i lovforslaget om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder.

Ideen om at etablere et stærkt udenrigspolitisk forskningscenter, som kan styrke den tværfaglige forsknings-, udrednings- og informationsvirksomhed om internationale forhold, jf. lovforslagets § 1, ved blandt andet at sammenlægge visse centre er efter mindretallets opfattelse grundlæggende fornuftig og kan forhåbentlig skabe positiv synergieffekt og dermed styrke forskningens kvalitet og synlighed ikke mindst i internationale sammenhænge.

I forhold til Danmarks forskning i fremme og overvågning af menneskerettigheder noterer mindretallet sig, at regeringens intention med lovforslaget er at styrke dette meget vigtige arbejde, og at »Paris-principperne«, som Danmark har tilsluttet sig, fuldt ud er overholdt med lovforslaget, således at der stadigvæk er en stærk og uafhængig national og international menneskerettighedsinstitution i Danmark.

For at sikre, at formålet med etablering af det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder opfyldes, finder mindretallet det afgørende, at der afsættes de nødvendige ressourcer, således at det nye center ikke er ringere økonomisk stillet end de tidligere centre, men at der samtidig tages højde for eventuelle rationalitetsbesparelser. Mindretallet beklager, at regeringen ikke har kunne give tilsagn herom i forbindelse med lovbehandlingen.

Mindretallet kan tilslutte sig flertallets bemærkninger om indtægtsdækket virksomhed.

Endvidere beklager Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti regeringens manglende vilje til at sikre det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder en optimal ledelsesstruktur, men i stedet i lovforslaget lægger op til en konstruktion med en overflødig centerdirektør/centerbestyrelse, der i realiteten betyder, at ledelsesstrukturen bliver både administrativt dyr, bureaukratisk, ineffektiv og indeholder potentielle konflikter.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har i løbet af lovbehandlingen søgt at få regeringen til at efterkomme dele af de mange gode og konstruktive indvendinger og ændringsforslag til lovforslaget, som blandt andet er indeholdt i mange høringsvar og fremført af flere deputationer i Udenrigsudvalget. Mindretallet har desværre konstateret en manglende vilje hos regeringen til at ændre og forbedre lovforslaget.

Et *andet mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 1 stillede ændringsforslag. Hvis dette ændringsforslag bliver forkastet, vil mindretallet stemme for de under nr. 2 og 3 stillede ændringsforslag og vil stemme for lovforslaget ved 3. behandling.

Det Radikale Venstre finder, at regeringens håndtering af sagen om Det Danske Center for Menneskerettigheder har været uskøn og usikker. De første tilkendegivelser om, at centret skulle nedlægges som selvstændigt, nationalt menneskerettighedscenter skabte pinlig opmærksomhed i udlandet til skade for Danmarks position som en førende nation på menneskerettighedsområdet.

Som lovforslaget nu foreligger, kan det danske menneskerettighedscenter fortsætte som et uafhængigt, nationalt menneskerettighedsinstitut i overensstemmelse med »Paris-principperne«, hvilket Det Radikale Venstre tillægger afgørende betydning.

Sammenlægningen af de 4 andre institutioner kan muligvis føre til en styrkelse af den samlede forsknings- og oplysningsvirksomhed på det udenrigspolitiske område. I hvilket omfang dette rent faktisk vil ske, afhænger imidlertid i høj grad af, hvilke ressourcer der stilles til rådighed i finansloven. Hvis de økonomiske ressourcer reduceres, bliver det samlede resultat ikke til gavn for forskningen i udenrigspolitiske emner, men et tilbageslag. Det Radikale Venstre opfordrer regeringen til på finansloven for 2003 at stille de fornødne midler til rådighed. Det Radikale Venstre kan i øvrigt tilslutte sig bemærkningerne fra et flertal i udvalget om det hensigtsmæssige i, at »den forholdsmæssige fordeling af de økonomiske ressourcer mellem de to institutter for budgetåret 2003 følger den fordelingsnøgle, der kan udledes af VK-regeringens finanslovsforslag for 2002.«

Det Radikale Venstre kan ligeledes tilslutte sig flertallets bemærkninger om indtægtsdækket virksomhed.

Uagtet, at sagens behandling har været yderst utilfredsstillende, agter Det Radikale Venstre at stemme for lovforslaget for dermed at tilkendegive sin tilslutning til, at Det Danske Center for Menneskerettigheder kan fortsætte som et uafhængigt, nationalt menneskerettighedsinstitut. Det Radikale Venstre tillægger det endvidere betydning, at instituttets arbejdsopgaver er uændrede, og finder, at det i sig selv er et fremskridt, at centret nu er forankret ved lov og ikke som hidtil ved en folketingsbeslutning.

Et *tredje mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Tjó_veldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (S, SF, RV og EL); tiltrådt af et *mindretal* (KRF):

Til §§ 1-13

1) §§ 1 – 13 udgår og i stedet indsættes:

»Kapitel 1

Etablering og formål

§ 1. Med det formål at styrke forsknings-, udrednings- og informationsvirksomheden i Danmark om internationale forhold, forstået som det udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitiske område, konflikter, holocaust, folkedrab og politiske massedrab, samt menneskerettigheder i ind- og udland, etableres et Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder.

Stk. 2. I centret indgår et Institut for Internationale Studier, jf. kapitel 2, og et Institut for Menneskerettigheder, jf. kapitel 3.

Kapitel 2

Institut for Internationale Studier

§ 2. Institut for Internationale Studier omfatter de hidtidige aktiviteter under Dansk Udenrigspolitisk Institut, Center for Udviklingsforskning og Center for Freds- og Konfliktforskning. De hidtidige aktiviteter under Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier indgår som en særlig sektion i instituttet.

§ 3. Institut for Internationale Studier arbejder for opfyldelsen af sit formål ved:

- 1) At udføre, fremme og samordne uafhængig forskning om internationale forhold.
- 2) At udarbejde udredninger og redegørelser efter anmodning fra Folketinget, regeringen eller på eget initiativ samt at følge den internationale udvikling med henblik på at vurdere Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation i en bred politisk og økonomisk sammenhæng, herunder Danmarks placering i forhold til udviklingspolitiske problemstillinger. Medmindre andet aftales i det enkelte tilfælde, afgives de nævnte udredninger og redegørelser på institutbestyrelsens ansvar.
- 3) At formidle forskningsresultater, analyser og viden samt udøve dokumentations- og informationsvirksomhed, herunder biblioteksvirksomhed, om internationale forhold.
- 4) At medvirke ved forskeruddannelse i samarbejde med andre forskningsinstitutioner, herunder støtte udvikling af forskningskapacitet i udviklingslandene, samt gennemføre videreuddannelse for instituttets brugere.
- 5) At fungere som bindeled mellem danske og internationale forskningsmiljøer inden for instituttets arbejdsområde.

§ 4. Institut for Internationale Studier ledes af en bestyrelse, bestående af 11 medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab:

- 1) et medlem udpeges af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd
- 2) et medlem udpeges af Statens Humanistiske Forskningsråd
- 3) et medlem udpeges af Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde
- 4) fire medlemmer udpeges af Rektorkollegiet
- 5) et medlem udpeges af statsministeren
- 6) et medlem udpeges af udenrigsministeren
- 7) et medlem udpeges af forsvarsministeren
- 8) et medlem vælges af medarbejderne ved instituttet.

Stk. 2. Bestyrelsen vælger sin formand af egen midte.

Kapitel 3

Institut for Menneskerettigheder

§ 5. Institut for Menneskerettigheder omfatter de hidtidige aktiviteter under Det Danske Center for Menneskerettigheder.

§ 6. Institut for Menneskerettigheder skal i sin virksomhed tage udgangspunkt i de af det internationale samfund til enhver tid anerkendte menneskerettigheder, herunder især de i FN's verdenserklæring, FN's konventioner og Europarådets konventioner omtalte menneskerettigheder, samt de i grundloven indeholdte frihedsrettigheder. Instituttet skal fremme arbejdet med forskning i og oplysning om menneskerettighederne i fredstid og under væbnede konflikter, navnlig ved:

- 1) At varetage en selvstændig og uafhængig dansk forskningsindsats på menneskerettighedsområdet.
- 2) At rådgive Folketinget og regeringen om Danmarks forpligtelser på menneskerettighedsområdet.
- 3) At afholde og fremme undervisning på alle niveauer inden for menneskerettighedsområdet, herunder ved folkeligt oplysningsarbejde.
- 4) At fremme ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, herunder ved at bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager over forskelsbehandling under hensyntagen til ofrenes, foreningernes, organisationernes og andre juridiske personers rettigheder, indlede uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling og offentliggøre rapporter og fremsætte henstillinger om spørgsmål vedrørende forskelsbehandling.
- 5) At forestå information om menneskerettighederne til brug for frivillige organisationer, forskere, offentlige myndigheder og den interesserede offentlighed.
- 6) At sikre tidssvarende offentligt tilgængelige biblioteks- og dokumentationsfaciliteter vedrørende menneskerettighederne.
- 7) At støtte frivillige organisationer og andre i opbygningen af menneskerettighedsdokumentation.
- 8) At fremme koordination mellem og bistand til de frivillige organisationers arbejde med menneskerettighederne.
- 9) At støtte og udbygge nordisk og andet internationalt samarbejde på menneskerettighedsområdet.
- 10) At bidrage til gennemførelse af menneskerettighederne i ind- og udland.

§ 7. Institut for Menneskerettigheder ledes af en bestyrelse, bestående af 13 medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab:

- 1) seks medlemmer udpeges af Rådet for Menneskerettigheder, jf. stk. 5

- 2) to medlemmer udpeges af rektor for Københavns Universitet
- 3) to medlemmer udpeges af rektor for Aarhus Universitet
- 4) to medlemmer udpeges af Rektorkollegiet
- 5) et medlem vælges af medarbejderne ved instituttet.

Stk. 2. Af de af Rådet for Menneskerettigheder udpegede medlemmer skal mindst to have tilknytning til de etniske minoriteter eller en humanitær organisation, der beskæftiger sig med områder af betydning for de etniske minoriteter.

Stk. 3. Af de af rektorerne for Københavns og Aarhus universiteter udpegede medlemmer skal mindst to være tilknyttet de juridiske faggrupper.

Stk. 4. Bestyrelsen vælger sin formand af egen midte.

Stk. 5. Der nedsættes et Råd for Menneskerettigheder, der sammensættes således, at de synspunkter, som gør sig gældende blandt interesserede frivillige organisationer, særligt berørte offentlige myndigheder, interesserede forskere og andre særligt interesserede enkeltpersoner og grupper af personer, herunder de etniske minoriteter, afspejles.

Stk. 6. Rådet for Menneskerettigheder drøfter de overordnede retningslinjer for instituttets virksomhed i overensstemmelse med internationalt anerkendte principper og påser, at instituttets aktiviteter er i overensstemmelse med dets formål efter denne lov. Rådet kan over for institutbestyrelsen fremsætte forslag til nye aktiviteter og vurdere forløbet af hidtidige aktiviteter.

Stk. 7. Snarest efter lovens ikrafttræden fastsætter Rådet for Menneskerettigheder sin forretningsorden, herunder regler for medlemskab af rådet i overensstemmelse med internationalt anerkendte principper for nationale menneskerettighedsinstitutioner.

Kapitel 4

Fælles bestemmelser, samarbejde mellem institutionerne

§ 8. Institutterne er selvejende institutioner.

Stk. 2. Staten yder et årligt tilskud til hvert af institutternes drift.

§ 9. Institutterne kan i overensstemmelse med deres formål modtage indtægter fra fonde, gaver m.v. og kan drive indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter, herunder konsulentbistand og rådgivning, i det omfang dette er foreneligt med varetagelsen af institutternes øvrige opgaver.

Stk. 2. Institutterne kan i overensstemmelse med deres formål indgå flerårige aftaler med offentlige myndigheder om løsning af konkrete opgaver.

§ 10. Hver af institutbestyrelserne udnævner efter offentligt opslag en institutdirektør til at forestå instituttets daglige ledelse.

§ 11. Institutterne skal i videst muligt omfang samarbejde om løsningen af deres faglige opgaver, jf. §§ 3 og 6, og etablere et administrativt samarbejde.

Stk. 2. Med henblik på at fremme det faglige og administrative samarbejde mellem institutterne nedsætter bestyrelserne i fællesskab et koordinationsudvalg, bestående af medlemmer udpeget af institutternes bestyrelse af egen midte, institutdirektørerne og repræsentanter valgt af institutternes medarbejdere.

§ 12. Medlemmerne af institutbestyrelserne udpeges for en fireårig periode og kan genudpeges for yderligere en periode. Derefter kan de først vælges eller udpeges på ny efter mindst fire års forløb.

Stk. 2. Valg af medarbejderrepræsentanter finder sted i henhold til bestemmelserne herom i lov om aktieselskaber.

Stk. 3. Institutbestyrelserne og koordinationsudvalget fastsætter selv deres forretningsordener.

Stk. 4. Institutbestyrelserne kan nedsætte særlige udvalg, herunder forskningsudvalg, og rådgivende fora.

Stk. 5. De nærmere regler for institutternes virksomhed fastsættes af institutbestyrelserne i en statut.

§ 13. Institutternes regnskabsår er finansåret. Ved regnskabsårets afslutning udarbejdes et årsregnskab. Regnskabet skal underskrives af institutbestyrelsen og institutdirektøren.

Stk. 2. Udenrigsministeren fastsætter retningslinjer for udarbejdelsen af budget og for regnskabsaflæggelsen.

Stk. 3. Rigsrevisor forestår revisionen af institutterne, jf. § 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

§ 14. Institutterne kan kun nedlægges ved lov.

Stk. 2. I tilfælde af, at et institut nedlægges som selvejende institution, overgår dets bygninger, anlæg, inventar samt formue i øvrigt til staten.

Kapitel 5

Ikrafttræden m.v.

§ 15. Loven træder i kraft den 1. januar 2003, idet udenrigsministeren dog fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 6, nr. 4.

Stk. 2. Samtidig med lovens ikrafttrædelse ophæves følgende love og bestemmelser:

- 1) Lov nr. 442 af 14. juni 1995 om oprettelse af Dansk Udenrigspolitisk Institut
- 2) Lov nr. 477 af 31. maj 2000 om oprettelse af Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier
- 3) Lov nr. 408 af 10. juni 1997 om Nævnet for Etnisk Ligestilling
- 4) § 12, stk. 3 og 4, i lov om internationalt udviklingssamarbejde, jf. lovbekendtgørelse nr. 541 af 10. juli 1998.

Stk. 3. Institut for Internationale Studier indtræder i samtlige de rettigheder og forpligtelser, som Dansk Udenrigspolitisk Institut, Center for Udviklingsforskning, Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier og Center for Freds- og Konfliktforskning har ved lovens ikrafttræden. Samtidig overgår disse institutioners formue til instituttet.

Stk. 4. Institut for Menneskerettigheder indtræder i samtlige de rettigheder og forpligtelser, som Det Danske Center for Menneskerettigheder har ved lovens ikrafttræden. Samtidig overgår centrets formue til instituttet.

Stk. 5. De nuværende medlemmer af bestyrelsen for Det Danske Center for Menneskerettigheder indtræder som medlemmer af bestyrelsen for Institut for Menneskerettigheder for den resterende tid af den periode, de er udpeget for.

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Af *udenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (V, DF, KF og KRF):

Til § 1

2) *Stk. 2, nr. 1*, affattes således:

»1) Institut for Internationale Studier, omfattende de hidtidige aktiviteter under Dansk Udenrigs-politisk Institut, Center for Udviklingsforskning og Center for Freds- og Konfliktforskning. De hidtidige aktiviteter under Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier indgår som en særlig sek-tion i instituttet.«

[Holocaust- og Folkedrabsstudier udskilles som særskilt sektion]

Til § 13

3) Paragraffen affattes således:

»§ 13. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.««

[Færøerne og Grønland]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Forslagsstillerne kan tiltræde hensigten med at samle de fire udenrigspolitiske forskningsinstitutio-ner i ét institut, dog med en særlig status for Holocaust- og Folkedrabsstudier med henblik på at til-godese dette områdes særlige behov for en egen identitet, og at samle dette institut og Det Danske Center for Menneskerettigheder i ét center. Forslagsstillerne lægger vægt på, at der er en betydelig grad af uafhængighed i forhold til den til enhver tid siddende regering.

Forslagsstillerne ønsker, at der etableres et så nært samarbejde som muligt mellem de to institutter, både om praktiske/administrative spørgsmål og om faglige spørgsmål. Forslagsstillerne er imidlertid af den opfattelse, at den af regeringen foreslåede ledelsesstruktur er uhensigtsmæssig, virker unødigt bureaukratisk og uvægerligt vil medføre forøgede omkostninger til administration. Endvidere ses en betydelig risiko for, at den centrale ledelse vil blive en kamplads for strid om bevillinger og priorite-ringer til skade for såvel forskning som menneskerettighedsarbejdet. Forslagsstillerne har på denne baggrund omarbejdet det oprindelige lovforslag til et lovforslag, hvorved ledelsesansvaret i alle spørgsmål er placeret i de respektive institutter, men med en samarbejdsforpligtelse, jf. § 11 i ændringsforslaget.

Forslagsstillerne lægger vægt på, at institutterne i praksis gennemfører et samarbejde, der både sik-rer faglig synergi og etablering af fælles administrations- og servicefunktioner som f.eks. bogholderi og regnskab, lønanvisning, IT, drift af kontorlokaler og bibliotek.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at disse funktioner kan tilgodeses uden etablering af en center-bestyrelse med en af udenrigsministeren udpeget formand og uden oprettelse af en stilling som cen-terdirektør, men kan varetages gennem et koordinationsudvalg som anført i § 11. Forslagsstillerne er opmærksomme på, at fællesfunktionerne ikke vil udgøre en selvstændig juridisk person, men vil ind-

gå i et af institutterne på institutdirektørens ansvar og med betaling for ydelserne fra begge institutters budgetter.

I øvrigt følger ændringsforslaget udenrigsministerens lovforslag med de konsekvensændringer, der nødvendiggøres af den grundlæggende forskel i ledelsesstrukturen.

Som følge af bortfaldet af den overordnede centerbestyrelse og –direktør vil tilskuddet til hvert af institutterne blive fastsat direkte på finansloven.

Forslagsstillerne kan i øvrigt med foranstående principielle afvigelser henholde sig til de bemærkninger, der ledsager L 183. De enkelte bestemmelser i ændringsforslaget forholder sig således til L 183:

<i>Forslagsstillernes ændringsforslag</i>	<i>I forhold til L 183</i>
§ 1	§ 1, stk. 1, konsekvensændring
§ 2	§ 1, stk. 2, nr. 1, som ændret ved udenrigsministerens ændringsforslag til bestemmelsen, redaktionel ændring
§ 3	§ 2, stk. 1
§ 4	§ 6, redaktionel ændring
§ 5	§ 1, stk. 2, nr. 2, redaktionel ændring
§ 6	§ 2, stk. 2
§ 7	§ 7, § 8, stk. 3, 2. pkt.
§ 8	§ 3, ændret
§ 9	§ 4, konsekvensændringer
§ 10	§ 9, stk. 2, ændret
§ 11	§ 5, grundlæggende ændret
§ 12	§ 8, konsekvensændringer
§ 13	§ 10, konsekvensændringer
§ 14	§ 11, konsekvensændringer
§ 15	§ 12, konsekvensændringer
§ 16	§ 13, som ændret ved udenrigsministerens ændringsforslag til bestemmelsen
Genfindes ikke	§ 9, stk. 1

Til nr. 2

Hensynet til den særlige karakter, som gælder for en række af de opgaver, som Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier varetager, tilsiger, at opgaverne placeres som en sektion med egen identitet i Institut for Internationale Studier. Ændringsforslaget skal også ses som en opfølgning af regeringens beslutning om markering af en Auschwitzdag (den 27. januar) til bl.a. at skabe opmærksomhed om risikoen for folkedrab. Det lægges til grund, at de nuværende aktiviteter på området vil fortsætte i den nye ramme og i nært samarbejde med de øvrige aktiviteter i Institut for Internationale Studier og Institut for Menneskerettigheder.

Til nr. 3

Der henvises til udtalelse fra Grønlands Hjemmestyre (høringssvar nr. 49, jf. L 183 – bilag 7). Med henblik på at kunne imødekomme eventuelle tilsvarende ønsker fra Færøernes Landsstyre foreslås, at loven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for såvel Færøerne som Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Pia Larsen (V) Lisbeth L. Petersen (V) Troels Lund Poulsen (V) Hanne Severinsen (V)

Pia Kjærsgaard (DF) Per Dalgaard (DF) Gitte Seeberg (KF) nfm. Pia Christmas-Møller (KF)

Jann Sjursen (KRF) fmd. Carsten Bo Jensen (S) Jan Petersen (S) Jeppe Kofod (S)

Mogens Lykketoft (S) Nicolai Wammen (S) Margrete Auken (SF) Morten Helveg Petersen (RV)

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjó_veldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	57 *	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjó_veldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9		

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag omdelt på L 183 i URU

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar fra udenrigsministeren
2	Henvendelse af 22/3-02 fra Nævnet for Etnisk Ligestilling
3	Åbning for spørgsmål og fremlæggelse af tidsplan
4	Spm. 1 om ministerens kommentar til indkomne høringssvar, til udenrigsministeren Spm. 2, om Danmark med lovforslaget efterlever fuld rådigheds- og dispositionsret for den nationale menneskerettighedsinstitution, til udenrigsministeren Spm. 3, om det nye Institut for Menneskerettigheder får tilført ekstra midler til klagebistand til ofre for forskelsbehandling, til udenrigsministeren Spm. 4 om, hvem regeringen har udset til at overtage DUPI's repræsentantskabs aktuelle rolle, til udenrigsministeren Spm. 5 om ministerens kommentar til den skitserede ledelsesmodel for etableringen af selvstændige centerdirektører for DUPI, COPRI, CUF og DCMR, til udenrigsministeren Spm. 6 om ministerens vurdering af, hvilke kompetencer der vil gå tabt ved nedlæggelse af Nævnet for Etnisk Ligestilling og etableringen af det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, til udenrigsministeren Spm. 7 om, i hvilket omfang den foreslåede konstruktion også skal være gældende for Grønland, til udenrigsministeren Spm. 8 om, hvorvidt etableringen af det nye center bl.a. har til formål at forhindre kritik, til udenrigsministeren
5	Henvendelse af 4/4-02 fra Dansk Center for Holocaust- og Folkebrudsstudier
6	Spm. 9 om teknisk bistand til et ændringsforslag, der sikrer, at Institut for Menneskerettigheder får samme opgaver som Institut for Internationale Studier, til udenrigsministeren Spm. 10 om teknisk bistand til et ændringsforslag, der udvider forskningsområdet for Institut for Internationale Studier til også at omfatte danske aspekter for holocaust, til udenrigsministeren
7	Yderligere høringssvar fra udenrigsministeren
8	Henvendelse af 11/4-02 fra Center for Freds- og Konfliktforskning om anmodning om foretræde
9	Spm. 11 om ministerens uddybende kommentarer til indkomne høringssvar, til udenrigsministeren
10	Henvendelse af 15/4-02 fra DUPI og CUF
11	Henvendelse af 16/4-02 fra DUPI

Bilagsnr.	Titel
12	Ændringsforslag til § 13 fra udenrigsministeren
13	Svar på spm. 1 om kommentarer til indkomne høringssvar, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 2, om Danmark med lovforslaget efterlever fuld rådheds- og dispositionsret for den nationale menneskerettighedsinstitution, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 3, om det nye Institut for Menneskerettigheder får tilført ekstra midler til klagebistand til ofre for forskelsbehandling, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 4 om, hvem regeringen har udset til at overtage DUPI's repræsentantskabs aktuelle rolle, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 5 om kommentar til den skitserede ledelsesmodel for etableringen af selvstændige centerdirektører for DUPI, COPRI, CUF og DCMR, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 6 om vurdering af, hvilke kompetencer der vil gå tabt ved nedlæggelse af Nævnet for Etnisk Ligestilling og etableringen af det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 7 om, i hvilket omfang den foreslåede konstruktion også skal være gældende for Grønland, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 8 om, hvorvidt etableringen af det nye center bl.a. har til formål at forhindre kritik, fra udenrigsministeren
14	Spm. 12 om finansieringen af etableringsomkostningerne forbundet med Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder samt flytteomkostningerne, fra udenrigsministeren
15	Svar på spm. 9 om teknisk bistand til et ændringsforslag, der sikrer, at Institut for Menneskerettigheder får samme opgaver som Institut for Internationale Studier, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 10 om teknisk bistand til et ændringsforslag, der udvider forskningsområdet for Institut for Internationale Studier til også at omfatte danske aspekter af holocaust, fra udenrigsministeren
16	Svar på spm. 11 om uddybende kommentarer til indkomne høringssvar, fra udenrigsministeren
17	Meddelelse af 24/4-02, fortrolig
18	Meddelelse af 24/4-02 vedlagt Årsberetning 2001 fra Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier
19	Spm. 13 om kommentar til talepapir af 23/4-02 samt notater af henholdsvis 22/4-02 og 5/3-02 fra Nævnet for Ligestilling, til udenrigsministeren
20	Spm. 14 om kommentar til notat af 18/4-02 fra Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier, til udenrigsministeren
21	Spm. 15 om kommentar til notat af 23/4-02 fra COPRI samt brevveksling mellem COPRI og udenrigsministeren af 9/4-02, 10/4-02 og 16/4-02, til udenrigsministeren

Bilagsnr. Titel

- 22 Spm. 16 om kommentar til DUPI's talepapir, til udenrigsministeren
 Spm. 17 om redegørelse for den foreslåede ledelsesmodel for det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, til udenrigsministeren
 Spm. 18 om kommentar til den foreslåede ledelsesstruktur for det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, til udenrigsministeren
- 23 Samrådsspm. A om en uddybning af svar til udvalget samt indkomne høringssvar i relation til lovforslaget, til udenrigsministeren
- 24 Svar på spm. 12 om finansieringen af etableringsomkostningerne forbundet med Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, fra udenrigsministeren
- 25 Pressemeddelelse vedrørende åbent samråd, samrådsspm. A om en uddybning af svar til udvalget samt indkomne høringssvar i relation til lovforslaget
- 26 Svar på spm. 13 om kommentar til talepapir af 23/4-02 samt notater af henholdsvis 22/4-02 og 5/3-02 fra Nævnet for Etnisk Ligestilling, fra udenrigsministeren
 Svar på spm. 14 om kommentar til notat af 18/4-02 fra Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier, fra udenrigsministeren
 Svar på spm. 15 om kommentar til notat af 23/4-02 fra COPRI samt brevveksling mellem COPRI og udenrigsministeren af 9/4-02, 10/4-02 og 16/4-02, fra udenrigsministeren
 Svar på spm. 16 om kommentar til DUPI's talepapir, fra udenrigsministeren
 Svar på spm. 17 om redegørelse for den foreslåede ledelsesmodel for det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, fra udenrigsministeren
 Svar på spm. 18 om kommentar til den foreslåede ledelsesstruktur for det nye Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, fra udenrigsministeren
- 27 Retningslinjer for åbent samråd den 7/5-02
- 28 Revideret tidsplan for lovforslaget
- 29 Spm. 19 om, hvorvidt alle aspekter af totalitære regimers forbrydelser i det 20. århundrede er omfattet af loven, til udenrigsministeren
- 30 Spm. 20 om fremsendelse af talepapir fra samråd om samrådsspm. A om en uddybning af svar til udvalget samt indkomne høringssvar i relation til lovforslaget, til udenrigsministeren
 Spm. 21 om finanslovsbevilling 2001 og 2002, til udenrigsministeren
 Spm. 22 om besparelser på lønudgifter og administration ved sammenlægning, til udenrigsministeren
 Spm. 23 om centerbestyrelsens mulighed for sikring af forskningsmæssig synergi, til udenrigsministeren
 Spm. 24 om ændringsforslag, der placerer Dansk Center for Holo-

Bilagsnr.	Titel
	caust- og Folkedrabsstudier som en sektion under Center for Internationale Studier, til udenrigsministeren
31	Svar på spm. 19 om, hvorvidt alle aspekter af totalitære regimers forbrydelser i det 20. århundrede er omfattet af loven, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 20 om fremsendelse af talepapir, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 21 om finanslovsbevilling 2001 og 2002, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 22 om besparelser på lønudgifter og administration ved sammenlægning, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 23 om centerbestyrelsens mulighed for sikring af forskningsmæssig synergi, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 24 om ændringsforslag, der placerer Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier som en sektion under Center for Internationale Studier, fra udenrigsministeren
32	1. udkast til betænkning
33	Spm. 25 om indtægtsdækket virksomhed, til udenrigsministeren
	Spm. 26 om centerbestyrelse, fordelingsnøgle, til udenrigsministeren
34	Ændringsforslag til § 1 fra udenrigsministeren
35	Svar på spm. 25 om indtægtsdækket virksomhed, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 26 om anvendelse af budgettallene for 2002 som grundlag for den økonomiske fordelingsnøgle mellem institutterne, fra udenrigsministeren
36	2. udkast til betænkning
37	2. reviderede tidsplan
38	Redegørelse for den budgetmæssige situation for 2002 for Center for Freds- og Konfliktforskning (COPRI)
39	3. udkast til betænkning
40	4. udkast til betænkning